

Hakemus Euroopan komissiolle lisärahoituksen saamiseksi rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen Suomen ohjelmaan ohjelmakaudella 2021–2027 ja tähän liittyvä kansallisen rahoituksen tarve

Tausta

Itärajan ja Suomenlahden alueen turvallisuustilanne on heikentynyt, ja miehittämättömät ilma-alukset muodostavat merkittävän uhan rajaturvallisuudelle. Rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi on olennaista, että Suomella on riittävät valmiudet vastata näihin uhkiin. Eurooppa-neuvosto on viimeksi maaliskuussa 2026 edellyttänyt miehittämättömiin ilma-aluksiin ja niiden torjuntaan liittyvän kyvyn vahvistamista. Euroopan komissio esitteli helmikuussa 2026 asiaan liittyvän toimintasuunnitelman.

Sisäministeriö on valmistellut hakemuksen Euroopan komissiolle lisärahoituksen saamiseksi rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen Suomen ohjelmaan ohjelmakaudella 2021–2027. Hakemus koskee Euroopan komission 22.12.2025 avaamaa erityistoimihakua ”Support for border management capabilities including drones (UAS) and counter-drone measures (C-UAS)”, josta jäsenvaltiot voivat hakea rahoitusta miehittämättömien ilma-alusjärjestelmien (UAS) ja miehittämättömien ilma-alusten torjuntajärjestelmien (C-UAS) hankintaan sekä näiden integrointiin kansallisiin rajavalvontajärjestelmiin.

Rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukiväline

Rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukiväline (Instrument for Financial Support for Border Management and Visa Policy, BMVI) on rajaturvallisuuteen ja viisumipolitiikkaan keskittyvä EU-rahoitustukiväline. Rahoitustukivälineestä voidaan rahoittaa toimia, joilla tuetaan Euroopan yhdenmukaistettua rajaturvallisuutta ulkorajoilla ja yhteistä viisumipolitiikkaa. Sen tavoitteena on kehittää ja toteuttaa vahva ja tehokas Euroopan yhdenmukaistettu rajaturvallisuus ulkorajoilla ja siten edistää sisäisen turvallisuuden korkeaa tasoa unionissa samalla, kun suojataan henkilöiden vapaa liikkuvuus unionin sisällä ja noudatetaan täysimääräisesti asiaankuuluvaa unionin säännöstöä perus- ja ihmisoikeusvelvoitteita noudattaen.

Rahoitustukiväline jakaantuu kahteen rahoitustukivälinettä koskevassa EU-asetuksessa määriteltyyn erityistavoitteeseen. Erityistavoitteen 1 puitteissa tuetaan yhteisen eurooppalaisen rajaturvallisuuden kehittämistä laillisten rajanylitysten helpottamiseksi, laittoman maahanmuuton ja muuttoliikkeen sekä rajat ylittävän rikollisuuden ehkäisemiseksi ja havaitsemiseksi. Rahoituksella pyritään varmistamaan, että osaaminen, suorituskyvyt, tilannekuva, infrastruktuuri ja viranomaisyhteistyön prosessit pystyvät vastaamaan nopeasti muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin. Erityistavoitteen 2 puitteissa tuetaan yhteistä viisumipolitiikkaa.

Rahoitustukivälineen temaattinen väline

Rahoitustukivälineeseen sisältyy erillinen komission hallinnoima temaattinen väline, jonka avulla on tarkoitus vastata kiireellisiin tarpeisiin ja politiikassa ja unionin painopisteissä tapahtuviin muutoksiin sekä kohdentaa rahoitusta toimiin, joilla on suurta lisäarvoa unionin kannalta. Rahoitus jaetaan komission työohjelmien mukaisesti ja osa siitä voidaan panna täytäntöön myös jäsenvaltioiden ohjelmien kautta. Temaattisesta välineestä osoitetaan rahoitusta erityistoiimiin, unionin toimiin ja hätäapuun.

Sisäministeriö Inrikesministeriet

Temaattisen välineen mukaista rahoitusta voidaan hakea komissiolta ja lisätä ohjelmaan ohjelmakauden aikana, mikäli Suomen tarpeita vastaavaa rahoitusta tulee haettavaksi. Suomi on tällä ohjelmakaudella saanut temaattisen välineen kautta erityistoimiin korvamerkittyä rahoitusta jo noin 103 miljoonaa euroa. Rahoitusta on myönnetty mm. rajavalvonnan valmiuksien tehostamiseen itärajalla, Älykkäät rajat -kokonaisuuden toimeenpanoon, miehittämättömien ilma- ja pinta-alusten hankintaan sekä EU:n muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen (pakti) toimeenpanoon.

Komission 22.12.2025 temaattisesta välineestä avaama erityistoimihaku ”Support for border management capabilities including drones (UAS) and counter-drone measures (C-UAS)” on suunnattu jäsenvaltioille, joiden rajaturvallisuuden kohdistuu lisääntyneeseen ja monitahoista painetta, kuten vihamielinen tai häiritsevä toiminta ulkorajoilla, mukaan lukien maahanmuuttajien välineellistäminen, hybridiuhat, joilla on vaikutusta EU:n ulkorajoihin ja rajanylityspaikkoihin, kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuvat uhat ja EU:n ulkorajojen valvontaan ja turvallisuuteen liittyvä rikollinen toiminta. Haun tavoitteena on auttaa jäsenvaltioita parantamaan ilmavalvontakykyään ulkorajoilla hankkimalla miehittämättömiä ilma-alusjärjestelmiä ja näiden torjuntajärjestelmiä sekä integroimalla nämä kansallisiin rajavalvontajärjestelmiin ja kansalliseen ja eurooppalaiseen tilannekuvaan.

Komissio on allokoिनut tähän hakuun yhteensä 250 miljoonaa euroa. Yksittäisen jäsenvaltion hakemuksen on oltava suuruudeltaan 15–35 miljoonaa euroa. Haettavaa rahoitusta voi kasvattaa 50 miljoonaan euroon siinä tapauksessa, että hankkeen puitteissa tehtävät hankinnat toteutetaan yhteishankintana jonkin toisen jäsenvaltion kanssa. Suomi on keskustellut mahdollisesta yhteistyöstä Norjan kanssa, mutta edellytyksiä hankintayhteistyölle ei ole tässä yhteydessä todettu olevan. Rahoitusta tulee hakea komissiolta 8.5.2026 mennessä.

Hakemuksen sisältö

Haettavalla rahoituksella Rajavartiolaitos toteuttaisi hankkeen ”C-UAS – Enhancing readiness against drone threats at Finland's borders” miehittämättömien ilma-alusten torjuntajärjestelmien kehittämiseksi. Rahoituksella hankittaisiin miehittämättömien ilma-alusten havainnointi- ja neutralointijärjestelmiä, toteutettaisiin tarvittavat tietojärjestelmäintegraatiot ja koulutettaisiin henkilöstöä. Hankkeen avulla parannettaisiin merkittävästi Suomen kykyä valvoa miehittämättömien ilma-alusten toimintaa itärajalla ja Suomenlahdella. Hankkeella luotaisiin myös osittain kykyä miehittämättömien ilma-alusten torjuntaan. Erityistoimi ei kuitenkaan mahdollista kineettistä vaikuttamista (esim. aseellinen voimankäyttö) miehittämättömiin ilma-aluksiin.

Euroopan komissiolta haettavaksi esitettävä rahoitus ja kansallisen rahoituksen tarve

Esitettävällä rahoitushakemuksella Suomi hakisi 35 miljoonan euron lisärahoitusta Euroopan unionin rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen Suomen ohjelmaan.

Rajavartiolaitoksen suunnitteleman C-UAS-hankkeen kokonaiskustannukset olisivat arviolta 36,7 miljoonaa euroa. Jos komissio myöntäisi haettavan lisärahoituksen Suomen ohjelmaan ja hanke toteutettaisiin, tarvittaisiin Rajavartiolaitoksen investointimomentille 26.20.70 ensin vastaavansuuruinen 36,7 miljoonan euron rahoitus kansallisena rahoituksena. Hanke on suunniteltu käynnistymään vuoden 2026 lopulla, minkä mahdollistamiseksi hankkeen tarvitsema kansallinen rahoitus haettaisiin III lisätalousarviossa 2026. Hankkeen hankinnat ajoittuisivat pääosin vuosille 2027–2029. Hankerahoituksen käyttö jakautuisi arviolta seuraavasti: 9,2 miljoonaa euroa kohdentuisi vuodelle 2027, 14,7 miljoonaa euroa vuodelle 2028 ja 12,8 miljoonaa euroa vuodelle 2029. Hankkeen toteuduttua valtiolle tuloutuisi jälkikäteen EU-rahoitusta vastaava määräraha.

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Haettavasta rahoituksesta 33,02 miljoonaa euroa kohdistuisi BMVI-ohjelman erityistavoitteen 1 kautta C-UAS-hankkeelle, mikä kattaisi 90 % hankkeen arvioiduista kokonaiskustannuksista. Hankkeen kustannuksista 10 % eli 3,67 miljoonaa euroa jäisi katettavaksi kansallisella rahoituksella.

Erityistavoitteeseen 1 kohdentuvan rahoituksen lisäksi komissiolta saataisiin rahoitustukivälineen hallinnointiin tarkoitettuun tekniseen apuun 6 % haettavasta summasta eli 1,98 miljoonaa euroa.

Nyt haettavaksi esitettävää EU-rahoitusta voidaan käyttää vain laitteiden ja järjestelmien hankintaan, järjestelmäintegraatioihin sekä koulutukseen, joten hankkeeseen liittyvät henkilöstö- ja muut kustannukset tulisi kattaa muuten. Rajavartiolaitokselle aiheutuisi hankkeesta arviolta noin 300 000 euron kustannus, jota ei voida sisällyttää haettavana olevaan erityistoimeen. Mahdollisesta lisämäärärahasta päätettäisiin osana normaalia talousarvio- tai kehysprosessia.

Hankittavien järjestelmien käyttöön ja ylläpitoon tarvittava määräraha esitettäisiin toimintamenoihin talousarvioon 2027 ja julkisen talouden suunnitelmaan 2028–2031.

Komissiolta saatavat tulot budjetoitaisiin momentille *12.26.98 EU:lta saatavat tulot*, arvio ohjelmakauden vuosittaisesta rahoituksesta momentille *26.01.26 EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021–2027* ja kansallinen rahoitus momentille *26.20.70 Rajavartiolaitoksen investoinnit*. Myönteisen lisärahoituspäätöksen vaikutukset talousarvion momenteille 12.26.98, 26.01.26 ja 26.20.70 varauduttaisiin sisällyttämään julkisen talouden suunnitelmaan myöhemmissä budjettiprosesseissa. Määräraha olisi EU-rahoituksen osalta kehyksen ulkopuolista rahoitusta.